

חשמונאים (שעון קיץ)

כניסת השבת: 18:55

יציאת השבת: 19:55

קול ששון

פרסומים תורניים
בהלכה, הגות, אגדה ופרשת שבוע
ע"ש ששון בן שמחה לבית בוחניק ז"ל

שבת קודש

אחרי מות קדושים

פרקי אבות פרק ג'

מפטירים:

תימנים "ויהי בשנה השביעית"

(יחזקאל כ' - א')

ספרדים "ויהי דבר ה' אלי"

(יחזקאל כ' - ב')

אשכנזים "הלא כבני כושיים"

(עמוס - ט' - ז')

מהלכות הודאת הטוב והרע עפ"י שו"ע - סימן רכב' רכג' ופוסקים אזורנים

הקדמה

כתב הטור בסימן רכב' "על שמועות שהן טובות לו ולאחרים מברך הטוב והמטיב ועל שמועות רעות הוא אומר ברוך אתה ה' אלוקינו מלך העולם דיין האמת. וחייב אדם לברך על הרעה בדעת שלימה ונפש חפצה כדרך שמברך בשמחה על הטובה כי הרעה לעובדי השם הוא טובתם ושמחתם כיון שמקבל מאהבה מה שגזר עליו השם נמצא שבקבלת רעה זו הוא עובד השם שהיא שמחה לו: ובבית יוסף ציין כי המקור במסכת ברכות נד. "תנן על הגשמים ועל בשורות טובות אומר ברוך הטוב והמטיב ועל בשורות רעות אומר ברוך דין האמת" ובנט: אמרו קצרו של דבר על שלו הוא אומר שהחיינו, על שלו ושל חבירו אומר ברוך הטוב והמטיב. עוד כתב הטור מברך על הטובה הטוב והמטיב אעפ"י שירא שמא יבא לו רעה ממנה. כגון שמצא מציאה אעפ"י שירא שמא ישמע למלך ויקח כל אשר לו ועל הרעה ברוך דין האמת אעפ"י שיבא לו טובה ממנה כגון שבא שטף על שדהו אעפ"י שכשיעבור השטף היא טובה לו שהשקה שדהו מ"מ עתה רעה היא לו. ובבית יוסף כתב כי מקור דבריו במשנה מסכת ברכות נד. וגמרא שם ס.

פירוש הלכות

- א. על שמועות שהם טובות לו לבדו, ויש לו שמחה מהשמועה מברך: שהחיינו ואם הן טובות לו ולאחרים, מברך: הטוב והמטיב. (מין בשו"ע ומשנה ברורה) ודוקא כששמע מפי אדם נאמן, וזה האדם ראה בעצמו אבל אם שמע שמועה, בין שמועה טובה שצריך לברך עליה הטוב והמטיב או שהחיינו בין שמועה רעה שצריך לברך עליה דיין האמת, ואם אין המגיד נאמן או שהמגיד לא ראה בעצמו לא יברך. כמו כן אם שמע שנתפס הגזלן שגזל ממנו לא יברך עד שישב לו הגזלה. (עפ"י משנה ברורה)
- ב. מין כתב "על שמועות" בלשון רבים להורות שאם שמע כמה שמועות בבת אחת די לו בברכה אחת. (משנה ברורה)
- ג. על שמועות רעות, ויש לו צער מהשמועה מברך: ברוך אתה ה' אלוקינו מלך העולם דיין האמת. (מין בשו"ע ומשנה ברורה)
- ד. חייב אדם לברך על הרעה בדעת שלמה ובנפש חפצה, כדרך שמברך בשמחה על הטובה, כי הרעה לעובדי ה' היא שמחתם וטובתם, כיון שמקבל מאהבה מה שגזר עליו ה', נמצא שבקבלת רעה זו הוא עובד את השם, שהיא שמחה לו. (מין בשו"ע) כי באמת כל היסורים בין בגוף ובין בממון הוא הכל כפרה על העוונות, כדי שלא יצטרך להתייסר לעולם הבא בו העונש הוא הרבה יותר גדול. (משנה ברורה)
- ה. מברך על הטובה: הטוב והמטיב, אעפ"י שירא שמא יבא לו רעה ממנו, כגון שמצא מציאה וירא שמא ישמע למלך ויקח כל אשר לו. (מין בשו"ע) מדובר, כשיש גם לאנשי ביתו בזה טובה, שייך ברכת הטוב והמטיב, שם לא כן, יש לו לברך רק שהחיינו. (משנה ברורה)
- ו. מברך על הרעה: ברוך דין האמת אעפ"י שיבא לו טובה ממנו, כגון שבא לו שטף על שדהו אעפ"י שכשיעבור השטף היא טובה לו, שהשקה שדהו. (מין בשו"ע) כי אין לנו להסתכל בעתיד, שאפשר שלא יהיה כן. (משנה ברורה)

הקדמה

ילדה אשתו זכר מברך הטוב והמטיב. אמרו לו מת אביו מברך דיין האמת. היה לו ממון שירשו, אם יש לו אחים שירשו עמו מברך הטוב והמטיב אין לו אחים והוא יורשו מברך שהחיינו, מפני שאין מברכים הטוב והמטיב אא"כ יש לו שותף באותה טובה. וכתב הבית יוסף כי מקור דבריו במסכת ברכות נט. והביא בשם המרדכי, שאעפ"י שאין אשתו באותו מעמד, כגון שהיה הבעל בעיר אחרת מברך הטוב והמטיב. וכן הביא בשם סמ"ק שגם היא צריכה לברך כיון שניהם נהנים.

- ז. ילדה אשתו זכר, מברך: הטוב והמטיב, וגם היא צריכה לברך כן. (מין בשו"ע) ואפילו אם לא ראה בעצמו, אלא רק שמע זאת כשהיה בעיר אחרת. (משנה ברורה)
- ח. אפילו אם לא בירך תיכף כששמע, גם כן יברך מפני שעדיין הטובה נמשכת. (משנה ברורה)
- ט. הטוב לו, שנזכר, וגם טוב לה, שגם לה נזכר בברכה, ואפילו היה להם כבר כמה בנים, ותאב שילוד לו בת, כדי שיקיים מצות פרו ורבו, אם נולד בת, אין מברך עלה זה הטוב והמטיב, ומכל מקום פשוט שבפעם הראשונה כשרואה אותה מברך ברכת שהחיינו, שהרי שמח הוא לראותה יותר ממי שרואה את חברו לאחר שלושים יום ושמח בראייתו שמברך שהחיינו. (עפ"י המשנה ברורה)
- י. אם מתה אשתו בלידתה, מברך: שהחיינו על לידת הבן, שהרי אין כאן טובה לאחרים וכן אם מת האב קודם שילדתו, היא מברכת שהחיינו. ויש שכתבו שנהגו להקל בברכה זו, שאינה חובה אלא רשות, ומזה נתפשט שרבים מקילים באלו הברכות. (הרמ"א בהגה)
- יא. מתחילה צריך להקדים לברך דיין האמת על מיתתה, מפני שברכת דיין האמת היא חובה, וברכה זו של שהחיינו יש אומרים שאינה אלא רשות. (משנה ברורה)
- יב. אדם שמת אביו, מברך: "דיין האמת" (מין בשו"ע), ומברך ברכה זו בשם ומלכות (ילקוט יוסף).
- יג. היה לו ממון שירשו, אם אין לו אחים מברך גם כן: שהחיינו ואם יש לו אחים, במקום שהחיינו מברך: הטוב והמטיב. (מין בשו"ע) שאין מברכים הטוב והמטיב אלא אם כן יש לו שותפות באותה טובה (הרמ"א בהגה).
- יד. הוא הדין שאר אדם כשר שמת ואשר אדם מצטער עליו, שהוא בכלל שמועות רעות. העולם נוהגים לברך בלי שם ומלכות, ואין זה נכון. ועל כל פנים על תלמיד חכם שמת שצריך בודאי להתאונן ולהתמרמר על זה. וכן על קרוביו אשר חייב להתאבל עליהם ודאי יברך ברכה זו בשם ומלכות. (משנה ברורה)
- טו. תחילה מברך "דיין האמת" ואחר כך מברך "שהחיינו" על הנכסים שנשארו לו מאיתו. ואף שיותר היה מתרצה שלא ימות אביו ולא יירשנו מכל מקום, **יכול** לברך "שהחיינו", מפני שאין ברכה זו תלויה בשמחה אלא בדבר שמגיע לו תועלת ממנו, אף על פי שמתערב עמה גם צער ואנחה. (משנה ברורה) ואל תתמה על כך כיצד מברך "שהחיינו" בשעה שאביו מוטל מת לפניו, אף שנשארו לו ממנו עושר רב בירושה, שכן בשורה טובה היא העושר שהגיעו, ובודאי שבעומק ליבו ומחשבתו הוא שמח על העושר, אף ששחמה זו מהולה ומאפלת מאוד בצער והיגון שבמות אביו, אבל ביסודה בשורה טובה היא. (מקור חיים השלם - צב')

אמרי בינה - מאמרי זוז"ל בשבח המידות הטובות

לדעת בעל ה"אורחות צדיקים" שלושים דברים על האדם לזכור בכל יום פעמיים, ולהכניסם בעמקי הלב, כדי שעבודתו תהיה מקובלת לפני הקב"ה, ותשא חן וחסד לפניו. בגיליונות הקודמים הובאו עשרים ושלוש מהם. **העשרים וזו"ש** - שיזכור תמיד נעימות העולם הבא, ויוציא אהבת העולם הזה מלבו, ויגביר אהבת העולם הבא בקרבו. וכבר אמר אחד מן החסידים: כמו שאין מים ואש מתחברים בכלי אחד, כן לא תתחבר בלב המאמין [אהבת] העולם הזה [ואהבת] העולם הבא. ולא יאהב עולם זה אלא משום שמעולם הזה יקח צידה לעולם הבא. **העשרים ויש"י** - שיזכור אותם העומדים במצות המלך, היראים ונבהלים מעונש המלך, קל וחומר שיירא מעונש מלך מלכי המלכים - הקדוש ברוך הוא, וימהר לרוץ לעבודתו. **העשרים ויש"ע** - שיזכור את מי שהכעיס המלך ונתחייב מיתה, והקיל לו, והביא לו יסורים או איבוד ממון תחת המיתה שנתחייב, [הלא היטיב לו ועשה עמו חסד]. לכן יקבל [הכל מאלהיו] בשמחה ובאהבה, ויהא סימן גדול שחפץ בגזירת הבורא, יתברך. (על פי אורחות צדיקים - שער הזכירה)

פנימיות או היצוניות

"ונתן את הקטורת על האש לפני ה'" שלא יתקן מבחוץ ויכניס - להוציא מלבם של צדוקים שאומרים יתקן מבחוץ ויכניס (יומא נ"ג). מנהיג יהודי אמיתי מבעיר תחילה בלבו הוא את אש עבודת הבורא, ורק אז הוא מכניס את ההתלהבות גם ללבותיהם של אחרים: כך שהוא אומר לזולת דברים היוצאים מן הלב וממילא הם נכנסים ללב. ואילו מנהיג שווא מטיף לאחרים דברי מוסר ותוכחה, בזמן שלבו הוא רחוק מזה. רוצה הוא לתקן אחרים מבחוץ ורק לאחר מכן "להכניס" את דבריו לעצמו - לא זו דרכם של חכמים... (דברי שערי חיים) דרכם של צדוקים בכל הדורות, שהם שואפים להכניס תיקונים וחידושים בדת, לפי הדוגמא שהם רואים בחוץ. מבקשים הם לקחת תיקונים מבחוץ ולהכניסם למקדשם של ישראל. אפס, חכמי ישראל נלחמו תמיד מלחמה קשה ומרה נגד ה"מתקנים" והמחדשים הללו - "להוציא מלבם של צדוקים". תקנותיהם של חכמינו נובעות מבפנים מן המקור הישראלי, מן הקדושה עצמה... (הדרוש והעיון)

האדם וזולתו

"הוכח תוכיח את עמיתך ולא תשא עליו חטא" (יט-ז) כשאומרים תוכחה לאדם, אין לשים אותו רשע, אלא אדרבה - יש לפנות אליו בדברים שיש בהם כדי לרוממו ולקרבו, כגון שאינו יאה לו לעשות כדבר הזה - כי אז עשויה התוכחה להועיל. "הוכח תוכיח" - אם אתה אומר תוכחה לאדם, תשים אותו ל"עמיתך", שהוא חברך, איש כערכך - "ולא תשא עליו חטא" - אל תשימהו לחוטא, שכן אז יפנה מעליך לחלוטין ולא תשא עליו חטא" - אל תשימהו לחוטא, שכן אז יפנה מ'ך לחלוטין ולא תעלה בידך מאומה.

בדומה לכך מתפרש הפסוק: "אל תוכח לץ פן ישנאך, הוכח לחכם ויאהבך" (משלי ט-ח) - בעת שאתה אומר תוכחה לאדם, אל תשימהו ללץ, משום שעל ידי כך יתחיל לשנוא אותך - אלא "הוכח לחכם" - שים אותו לחכם, שבהיותו חכם אינו יאה לו לעשות כדבר הזה, כי אז "ויאהבך"...

מצוות התוכחה

"לא תשנא את אחיך בלבבך הוכח תוכיח את עמיתך" (פרק יט' - ז') אין אדם יכול להוכיח את הזולת, אלא אם כן הוא רוחש לו אהבה, שכן אז דעתו נתונה על מצבו והוא מבקש באמת ובתמים לשפרו: בדומה לאב שמוכיח רק את בנו הוא ולא בניהם של אחרים, כי ככל שהאהבה יותר גדולה כך גם התוכחה היא יותר קשה ויותר רצינית. תוכחה הבאה מתוך אהבה עשויה גם להשפיע ולהועיל יותר, מאחר שמי שמוכיחים אותו חש ומרגיש באהבתו של המוכיח והוא מקבל את התוכחה. אבל אם שונא אדם לרעהו איננו יכל להוכיחו, והתוכחה גם אינה מועילה כלל. מן האמור יוצא כי על ידי "לא תשנא" אפשר לקיים גם "הוכח תוכיח" ... (אבני אזל)

שמירת הלשון

(על פי חפץ חיים השיעור היומי)

הכלל שאין הצדקה להוצאת שם רע אפילו כשמכוונים לתועלת נראה ככלל מוחלט ללא יוצא מן הכלל. אולם החפץ חיים מעלה את האפשרות שאם אי אפשר להגיע לתוצאה החיובית ללא הגזמות, כי אז אולי יהיה מותר להיעזר בכך.

החפץ חיים מביא דוגמא לכך. כאשר אדם מנסה להפריד בין שני ילדים, שאחד מהם משפיע לרעה על חברו. אם השני מסרב להינתק ממנו, אלא אם כן יגזימו בהשפעות השליליות של חבירו עליו, כי אז יתכן שמותר לעשות זאת. הקו המבדיל בין הכלל הזה לבין היוצא מן הכלל הוא דק מאוד ורגיש מאוד. אין להסתמך עליו מבלי להתייעץ תחילה עם בעל סמכות הלכתית.

אסור לגלות פרט שהופקד בידי האדם כסוד, וזה אבק רכילות. תחום רגיש במיוחד שלא נדון בספר חפץ חיים הוא סיפור מידע סודי כשמכוונים לתועלת. אולם ברור שאם ההלכה דורשת מאדם לגלות דבר סודי ליחיד מסוים, ובמקום זה הוא מגלה את הדבר למישהו אחר, והוא עומד על כך שהדבר יישאר סודי, בקשתו לא תכובד.

שאלה: האם יש איסור בתולעים הנמצאים במים או בפירות גם כשאינם נראים לעין כלל, אלא רק על ידי מיקרוסקופ?
תשובה: הדבר ברור שכל מה שאסרה תורה בדברים התלויים בבדיקה על ידי ראייה, אינם אלא על ידי ראייה טבעית, כי האדם יראה לעיניו, ולמראה עיניו ישפוט, אבל לא על ידי ראייה במיקרוסקופ וזכוכית מגדלת. ולכן תולעים שאינם נראים לעין כלל, אין בהם שום איסור, אע"פ שנראים הם ע"י זכוכית מגדלת ומיקרוסקופ.

כן מתבאר בספר חכמת אדם בבינת אדם כלל לח סימן מט', שהביא מה שכתב בספר הברית, שנתברר ע"י חכמי המחקר שאי אפשר ליין להיות חומץ עד שירום תולעים, והמסתכל במיקרוסקופ יראה שהחומץ מלא תולעים רוחשים, ולכן אסור לאכול מהחומץ אפילו על ידי סינון, אלא צריך להרתחו תחלה, ואחר כך יסננהו דרך בגד דק מאד. וכתב על זה החכמת אדם, שבודאי אין מקום לאסור כל חומץ מטעם תולעים, שהרי נאמר בנזיר חומץ יין לא ישתה, הא לאחרים מותר, וברות נאמר וטבלת פתך בחומץ, וכי הכתוב יסתום כל כך באיסור לאו, ולא ירש שזהו דרך ביטול והרתחה תחלה, ואם באנו לחוש שהחומץ יש בו תולעים, בכח אם כן גם ביצים לא נאכל, שהרי כתב בספר הברית, שבקשר הביצה נראה אפרוח על ידי מיקרוסקופ, אלא ודאי שלא אסרה תורה מה שבכח אלא מה שיצא לפועל ונראה לעין. ורק כוונת ספר הברית לאסור חומץ כזה שכאשר מסתכלים בו נגד השמש נראים בו תולעים, וכמו שכתב בבית יוסף סימן פד' בבדק הבית בשם רבינו ירוחם וכו'.

וכן כתב בספר "מאורי אור" שאותם רמשים קטנים מאד שאינם נראים אלא על ידי מיקרוסקופ בחומץ ובקמח, לא חששו להם חכמים כלל, ורק באותם הנראים לעין יש לחוש בהם משום איסור תולעים אף על פי שהם קטנים מאד. וכן פסק בספר ערוך השולחן סימן פד סעיף לו'. וכן כתב הגאון רבי שלמה קלוגר בשו"ת טוב טעם ודעת, שבדיקה בזכוכית מגדלת דהיינו מיקרוסקופ לא מעלה ולא מורידה מצד ההלכה, שהרי ידוע מה שאומרים חוקרים מומחים שאם נסתכל במים במיקרוסקופ נראה בכל מים אפילו מסוננים תולעים רוחשים, וממה שאין אנו משגיחים בזה, מוכח שבדיקה בכלי זה אין לחוש לה אפילו לחומר. בתפארת ישראל במסכת עבודה זרה פרק ב' משנה ו', הביא שגדול אחד חשב להתיר דגים שהקשקשים שלהם נראים רק על ידי מיקרוסקופ, וזעקו כנגדו. והטעם לכך שכל שאינו נראה לעין בלי אמצעות כלי הבטה לא נחשבת קשקשת, וכן הדין בנקבים הנראים בריאה ושאר איברי הבהמה על ידי מיקרוסקופ, שאין להעלות על הדעת להטריף הבהמה משום כך, כי דעת התורה לסמוך רק על מה שנראה לעין אדם רגיל בלי כלי זכוכית מגדלת. וכן בכל כיוצא בזה.

והגאון רבי כלפון משה הכהן בשו"ת שואל ונשאל חלק ה' חלק יורה דעה סימן סד' האריך להשיב על זה, וכתב, שדגים שאין קשקשיהם נראים אלא על ידי מיקרוסקופ אין להתירם כלל, שלא התירה התורה וגם לא אסרה התורה אלא רק לפי ראות עיני האדם הבריא בחוש הראות, ולא מה שנראה דוקא על ידי כלי הבטה, וכן הורה מר זקני הגאון רבי משה הכהן זצ"ל וכן כתב הרה"ג רבי יוסף משאש בשו"ת מים חיים (סימן רנט), אודות אתרוג שנבדק ולא נמצא בו שום דופי, אך על ידי זכוכית מגדלת נראה בו כמה נקבים עם חסרונות, או חזיונות, והעלה שהאתרוג כשר אף למהדרין, שאין לנו אלא מה שעיינינו רואות, שאם נבוא לחוש למה שנראה בזכוכית מגדלת, אם כן לא נאכל בשר לעולם, כי על ידי מיקרוסקופ אפשר לראות כמה נקבים דקים בריאה ובשאר איברי הבהמה. וכן על ידי כלי זה נראים תולעים רבים רוחשים במים ובפירות וכו'. אלא ודאי שאין לחוש לזה כלל.

סיכום: תולעים הנמצאים במים ובפירות שאינם נראים לעין כלל, אלא רק על ידי מיקרוסקופ, אין בהם שום איסור כלל, לא מדברי תורה ולא מדברי סופרים. שו"ת יחוה דעת חלק ו סימן מז

גְּדוּלֵי יִשְׂרָאֵל

רבי ירמיהו לעוו - דברי ירמיהו בן רבי בנימין זאב בעל השערי תורה, נולד בשנת ה' - תקע"א. שימש כגאב"ד ור"מ דק"ק אוהעל על מקום בעל ישמח משה. בעל מחנה חיים כינהו "גאון ישראל וקדושר". היה מראשוני הלוחמים נגד ההשכלה. מחיבוריו "דברי ירמיהו" חידושים על הרמב"ם, ועל מסכת כתובות וקידושין ועוד. נלב"ע בשנת ה' - תרלד'

סיפור השבוע

המשנה למלך שמע את הרעיון והחליט לאמצו, אך היות וחשד שאין זה רעיון מקורי של השר, גזר על השר לומר לו את האמת מי גילה לו את זה כי רק איש שרוח אלוקים בו יכול לחשוב על זה. השר הודה שזה לא רעיון שלו, אלא עבדו רבי אליעזר. המשנה למלך קרא לו מיד אליו וביקש מהשר שיתן לו את העבד.

בלית ברירה הסכים השר והמשנה למלך עשה את רבי אליעזר לשר צבא ולקח אותו למלחמה. הם הגיעו אל אותה מדינה וכבר מרחוק נראה המבצר שלה המשקיף על הים. רבי אליעזר עצר את המתקפה ואמר למשנה למלך המתקפה לא תצלח מפה, צריך לעלות על היבשה. המשנה למלך צחק לו ואמר שאפילו מחצית האנשים שיש לו יספיקו כדי לכבוש את המבצר הזה רבי אליעזר רצה להוכיח לו את טעותו, לכן הציע לו שינסה וישלח לשם ספינות של נידונים למוות ושהם ילחמו.

המשנה למלך עשה כך ולא עבר זמן עד שראה שכל אלו ששלח מתו בקרב ההוא. משנוכח בזה עשה המשנה למלך כעצת רבי אליעזר ושלח את צבאותיו דרך היבשה ונחל שם ניצחון גדול והכה את אויביו מכה ניצחת והפיצם לארבע רוחות השמיים.

לאחר המלחמה נשק המשנה למלך את רבי אליעזר על ראשו ונתן לו את בתו לאשה. לימים מת המשנה למלך ונעשה רבי אליעזר המשנה למלך. רבי אליעזר למעשה לא התחתן עם האשה כי ליהודי אסור להתחתן עם גויה. ככה חי עם האשה בת המשנה למלך הוא בבית אחד והיא בבית אחר. לאחר זמן מה שאלה אותו האשה מדוע אין אתה גר איתי בבית אחד?

רבי אליעזר סיפר לה כיצד נחטף על ידי שודדים אכזרים ושיש לו אשה עימה הוא נשוי כבר ארבעים שנה ולא יכול לבגוד באשת נעוריו ולהתחתן עם אשה נוספת. בת המשנה למלך נפעמה מנאמנות האיש ורצתה בכל מאודה לעזור לו. היא שלחה אותו חרש מביתה כי אסור היה שידעו שהוא יהודי אחרת יהרגו אותו. היא נתנה לו תיבה מלאה באבנים יקרות כסף וזהב מתנה לאשתו והוא הבטיח לה שיתפלל שזימנו לה מהשמיים בעל טוב והגון...

ברכה

מזל טוב לאייל ושרון בן דוד ה"ו לרגל הולדת הבן יהי רצון מלפני שוכן מרומים שתזכו לגדלו עם כל יוצאי חלציקם באושר, שמחה ונחת לאהבת תורה ויראת שמים, וימצאו חן ושכל טוב בעיני אלוקים ואדם.

תשובות זזוכה

התשובות הנכונות לפרשת שמיני הם:

1-ב' 2-ד' 3-ב' 4-ג' 5-א' 6-ג' 7-ג' 8-א' 9-א' 10-א' 11-ב' 12-ג'

נר ה' נשמת אדם, גיליון זה מוקדש לעילוי נשמת:

מורי ורבי יעקב (מימון) בן ר' משה וסולטנה חורי ע"ה יחיאל (יחיא) בן יוסף ונעמה ארז ז"ל מנשה בן רחמה בן פורת ז"ל
והבן נתן בן אהרון שרעבי ז"ל נאג' בן חטון מוצפי ז"ל

רחל בת איזה עזרד ז"ל עליזה אביגיל בת שבע אהרוני ז"ל רחל בת מסעודה אלבוז ז"ל
ת.נ.צ.ב.ה.א

יהי רצון שישלח הקב"ה רפואה שלימה לכל חולי עמו ישראל ובכללם ל:

אברהם בן מסעודה אמיר ה"ו הילד בן ציון יונה בן חנה אביגיל ה"ו נוריאל בן גוהרה נאמן ה"ו
לימור בת רינה נעים ה"ו זינה בת בואנו ניאזוב ה"ו נירית בת מזל אהרוני ה"ו שרה מזל טוב בת לאה סימן טוב ה"ו

מאצרות התורה לילדים

מה נהדר היה מראה הכהן הגדול בצאתו מבית המקדש אל ביתו בשמחה, מלווה בהמוני העם מאושרים. למחרת היה עושה הכהן הגדול יום שמחה לקרוביו ואוהביו, על שה' מחל על עוונות בני ישראל, ובכך נפתח הפתח לשנה טובה ומאושרת.

כאשר מכנסים כל ישראל ביחד, והם קשורים זה לזה, ומקיימים את מצוות "ואהבת לרעך כמוך" הנאמרת בפרשה קדושים, עולה ונוצרת מתוך הקשרים האלו גם התקשרות שלימה עם הקדוש ברוך הוא, ומכוחה זוכים גם ממנו לקדושה.

אם יאמר אדם: חפץ אני להגיע למדרגות עליונות של קדושה. אתבודד, אפרוש מכל ענייני העולם הזה ואתעלה לי בקדושת. באה התורה ומצווה: לא כן! הרי פרשת קדושים נאמרה בהקהל, כדי לומר לאדם: עליך להיות מעורב עם הבריות, ואי אפשר לקיים תורה אלא ברבים! ובכל מקום שבו מתכנסים עשרה מישראל לשם שמים – והם "עדת בני ישראל" – ממילא זוכים הם להשראת השכינה.

קדושת היהודי מתבטאת בכל אורחות חייו ובכל הליכותיו, בהתרחקות מן הרע ובעשיית הטוב בשמחה של מצווה. מי ששומר את עצמו בקדושה עד היכן שידו מגעת – כלומר כפי יכולתו, מן השמים מסייעים, לו לשמור על קדושתו יותר ממה שידו מגעת כדי לשמור.

ילדים יקרים וחביבים, התורה מלמדת אותנו כי הכהן הגדול נכנס לקודש הקדשים פעם אחת בשנה, ביום קדוש ומיוחד – יום הכיפורים. כאשר נכנס הכהן הגדול לקדש הקדשים לובש הוא את בגדי הלבן. מדוע אינו לובש את בגדי הזהב הנאים והמהודרים?

אחרי מתן תורה בני ישראל חטאו בעגל הזהב, כך שהזהב הוא קטגור ל"אין קטגור נעשה סגור", לכן לא נכנס הכהן הגדול לקדש הקדשים בבגדי זהב המזכירים את החטא אלא בבגדי לבן: כתונת, מכנסים, אבנט ומצנפת – ארבעה בגדים.

השכם בבוקר נאספו המוני העם בחרדת קדש לעזרה לצפות בעבודת הכהן. בזמן שהעבודה נעשית כראוי, יכלו כולם לראות כי נמחלו חטאי בני ישראל. כיצד? "לשון של זהורית" – כלומר חוט צמר אדום, הייתה קשורה בפתח האולם. אם אכן שבו העם בתשובה שלימה, והעבודה רצויה הייתה לפני ה', הרי שהחוט האדום הפך ללבן וכולם ראו ושמחו לדעת כי נתכפרו עוונותיהם כנאמר: "אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג לבינו". אשרי עין ראתה כל אלה.

אחרי שסיים את עבודת יום הכיפורים, מסיר הכהן את בגדי הזהב עימם עשה חלק מהעבודה, לובש את בגדיו ויוצא לביתו.

שאלות לילדי כיתות א' עד ג' (לפחות חלק מהשאלות עפ"י "אוצרות התורה לילדים" של מנעלה)

- א. איזה סוג בגדים לבש הכהן הגדול כאשר נכנס לקודש הקדשים?
ב. בגדים רגילים שהביא מהבית.
ג. בגדי הלבן.
ד. בגדי הלבן, ובתוספת לבש גם את הציץ.
- א. כמה פעמים בשנה היה נכנס הכהן הגדול לקודש הקדשים?
ב. פעמיים – בראש השנה וביום הכיפורים.
ג. פעם אחת – ביום הכיפורים.
ד. בכל שבת.
- א. כיצד ידעו בני ישראל שה' מחל להם על כל עוונותיהם ביום הכיפורים?
ב. חוט הזהורית האדום, נהפך ללבן.
ג. בת קול מהשמים והודיעה להם.
ד. אף תשובה לא נכונה.
- א. מהי הדרך הנכונה לחזק את הקשר בין עם ישראל לקדוש ברוך הוא?
ב. להחמיר במצוות הכשרות.
ג. להדר ולהחמיר במצוות השבת.
ד. לקיים מצוות ואהבת לרעך כמוך.

שאלות עפ"י רש"י לכיתות ד' זה'

- א. מה פירוש המושג "לעזאזל" האמור בפרשתנו?
ב. לשון של תעוזה.
ג. עז – אזל: כלומר "הלך הכוח".
ד. הר עז וקשה צוק גבוה.
- א. המקום הקרוב לעיר עזה.
ב. לשון של תעוזה.
ג. המצרים והעמלקים.
ד. הכנענים והמואבים.
- א. המצרים והאדומים.
ב. המצרים והעמלקים.
ג. המצרים והכנענים.
ד. הכנענים והמואבים.
- א. רש"י כותב כי הפירוש ל"בצדק תשפוט עמיתך" (פרק יט') הוא כמשמעו, ומוסיף פירוש נוסף, מהו?
ב. לחפש אחרי הדיין הכי מומחה.
ג. לנסות לעשות פשרה לפני משפט.
ד. כל התשובות נכונות.
- א. "וְלִקַּח מִלֵּא הַמִּחְתָּה גִּחְלִי אֵשׁ מֵעַל הַמִּזְבֵּחַ מִלִּפְנֵי ה'..." (פרק טז') למה הכוונה "מלפני ה'"?
ב. מצד שלפני הפתח והוא צד מערבי.
ג. מצד שלפני הפתח והוא צד מזרחי.
ד. כל מקום בתוך בית המקדש הוא לפני ה'.
ד. לא ידוע פירוש הדבר.

שאלות עפ"י רש"י לכיתות ו' עד ח'

- א. מה פירוש הפסוק "לא תעוננו..." (פרק יט')?
ב. לא תענו אמן אחר ברכת גוי.
ג. לשון עונה – לא לומר יום פלוני טוב להתחיל מלאכה וכדומה.
ד. ב' וג' נכונות.
- א. מהיכן למדים כי אסור לתת עצה לא הגונה לחבר? (פרק יט')?
ב. מהפסוק "ולפני עיוור לא תתן מכשול".
ג. מהפסוק "בצדק תשפוט עמיתך".
ד. מהפסוק "לא תעשוק את רעך".

שאלות לכיתות ה' עד ח' – ממפרשים אחרים על התורה

- א. "וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה אַחֲרֵי מוֹת שְׁנֵי בְנֵי אֶהֱרֹן..." (פרק טז') לפי פירוש הרמב"ן מתי נאמרה פרשה זו לאהרון הכהן?
ב. יומיים אחרי מות שני בניו.
ג. יום אחרי מות שני בניו.
ד. אי אפשר לדעת, כי אין מוקדם ומאוחר בתורה.
- א. "מִפְּנֵי שִׁיבָה תִּקְוֶה וְהַדְרַתְּ פְּנֵי זָקֵן..." (פרק יט') לפי פירוש הרמב"ן מלפני מי צריך לקום?
ב. למבוגר שהגיע לשיבה והוא גם גדול בתורה.
ג. למבוגר שהגיע לשיבה, אפילו צעיר.
ד. למבוגר שאינו גדול בתורה.
ד. ב' וג' נכונות.

לימוד פורה ומהנה

כללי השתתפות

- להניח בתיבה בבית הכנסת הספרדי המרכזי, בבית משפחת בוחניק. או לדוא"ל - nimsin@zahav.net.il בתוך שבועיים.
- בין הפותרים נכון יוגרל ספר או שובר קניה בסך 20 ₪ למימוש בכלבו כוכבי, או במתנת חן. המתמידים חומש מלא יזכו בפרס ללא הגרלה.